

VENSTRE
Folk først.

Det grønne skiftet skjer lokalt.

**Kristiansund Venstres
Kommunevalgprogram**

2015-2019

De beste løsningene

Vi ser mange nye muligheter for Kristiansund og Nordmøre. Vi har et godt oppvekstmiljø, et bredt kulturliv og et omstillingsdyktig næringsliv. De kommende årene vil medføre mange endringer for vårt lokalsamfunn: Kristiansund vil bli en større kommune, vi må finne vår naturlige regionale tilhørighet og byen må styrke sin posisjon som et naturlig regionsenter.

Helsereformen vil gi endringer i tjenestetilbudet. Kristiansund skal møte disse utfordringene med positiv energi, fremtidstro og stolthet.

Vår kommuneøkonomi er under sterkt press med økende underskudd uten at vi ser at dagens politiske ledelse greier å løse dette. Stem Venstre for å sikre et nødvendig korrektiv til Aps flertallsstyre. Vi har de beste ideene og er opptatt av konsekvensene for enkeltmennesket og miljøet.

Vi skal være ombud våre innbyggere og beskytte enkeltpersoners og gruppers interesser og rettigheter.

Våre hovedsaker:

Kjempe for at **SYKEHUSTILBUDET** ikke blir bygd ned

NYTT KULTURHUS skal bygges som planlagt

GODT HELSETILBUD i alle livsfaser

FREMTIDENS NÆRINGS LIV vil høste fra det marine rom

KLIMA OG MILJØ skal alltid veie tyngst. Vi vil ha et **GRØNT BYSENTRUM**

IDRETT skal utvikles til aktivitetspark **for ALLE**

Se også Venstres Prinsippprogram, Stortingsprogram og Fylkesprogram på www.venstre.no

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

Innhold

De beste løsningene	2
<i>Våre hovedsaker: .....</i>	2
Se også Venstres Prinsippprogram, Stortingsprogram og Fylkesprogram på www.venstre.no	
1. Hovedlinjer	4
<i>Om Venstre .....</i>	5
<i>Lokaldemokrati og folkestyre .....</i>	5
Venstre vil:	5
<i>Kultur, mangfold og humanitet .....</i>	6
2. Natur, miljø og klima	7
Venstre vil	7
<i>Energi .....</i>	7
Venstre vil	8
<i>Et levende sentrum, havnebassenget er hjertet i byen vår .....</i>	9
Venstre vil	9
3. Oppvekst	10
<i>Barn .....</i>	10
Venstre vil	10
<i>Ungdom .....</i>	10
<i>Barnehager .....</i>	11
<i>Skole .....</i>	11
Om skole og undervisning	11
Om evaluering av kvalitet i skolen	11
Venstre vil	12
<i>Videregående skole og Høgskoletilbud .....</i>	12
Venstre vil	12
4. Helse- og sosialtjenester	14
<i>Pleie og omsorg .....</i>	14
Venstre vil	15
5 Nærings- og regionutvikling	16
Venstre vil	16
6. Kultur	18
Venstre vil	18
7. Samferdsel	20
Venstre vil	21

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

1. Hovedlinjer

Vår viktigste by- og regionutviklingssak er bygging av nytt Kulturhus. Dette vil komme hele Nordmøre til gode. Det er viktig at vi tar på oss denne oppgaven på vegne av hele Nordmøre. Kulturhuset vil skape ringvirkninger og positive effekter for langt flere enn kulturinteresserte. Det vil skape aktivitet i sentrum, økt handel, flere tilreisende og økt bolyst for både fastboende og dem som vurderer å flytte hit.

For å realisere det nye kulturhuset er det viktig med sterk økonomistyring og budsjettdisiplin. Det har vært politisk flertall for å bygge kulturhus, men gjennom svak styring har kommunen brukt for mye penger på ting som ikke har vært satt opp på de politiske prioriteringslistene. Økonomien må sikres slik at vi kan få realisert kulturhuset. Vi mener at ringvirkningene vil være så store at de vil overstige kommunens kostnader. Vi kan starte byggeprosjektet i løpet av 2017/2018 hvis vi holder oss til de planene som er laget. Venstre kan være villig til å vurdere en midlertidig økning av eiendomsskatten til finansiering av kommunens egenkapital til nytt kulturhus.

Venstre vil alltid ha et kritisk blikk på kommunens drift, og vurdere om ting kan gjøres raskere, mer demokratisk, bedre og billigere, eller om noe kan fases helt ut. Kommunen skal være en god arbeidsgiver også i omstillingsprosesser. Det er god økonomi i å ha trygge og fornøyde ansatte. Dette gir lavere sykefravær og bedre tjenester.

Godt vedlikehold av kommunale bygg er økonomisk gunstig i det lange løp, en godt vedlikeholdt eiendomsmasse vil gi større økonomisk frihet i fremtiden.

«Venstre vil ha sterkere budsjettdisiplin og en bedre økonomisk styring av kommunen»

Venstre er mot å bruke penger på «Jonas Eriksen-prosjektet». Dette har ikke vært satt opp på kommunens prioriteringsliste, og vil derfor skyve andre viktige oppgaver frem i tid. Sier vi ja til et godt forslag, betyr det automatisk at vi sier nei til et annet godt forslag. Venstre skal alltid ha blikk for de store tingene. Samtidig skal vi finne de små, gode tiltakene som vil gjøre Kristiansund til et godt og trygt sted å bo.

Bypakken har som intensjon å begrense den økende privatbilismen, ikke stimulere den. Venstre mener at det ikke er behov for å bypakken slik den er skissert, og at omfanget kan reduseres. Vi sier nei til bompenger, men ja til rushtidsavgift. Sammen med statens andel i bypakken vil dette finansiere gang- og sykkelveier og bedre tilrettelagt kollektivtransport.

Petroleumsnæringen er viktig for Kristiansund. Det siste året har mange blitt arbeidsledige som følge av lav oljepris og omstilling i næringen. For mange familier er dette den absolutt viktigste saken i dag. Vi må skape nye arbeidsplasser. Kristiansund skal videreutvikles til et beredskaps-, service- og logistikksenter for midt-norsk sokkel. Vi skal bruke vår beliggenhet, kompetanse og etablerte næringsliv til å etablere nye tjenestetilbud til kommersielle og offentlige aktører.

Venstre mener at det «marine rom» vil være en av fremtidens vekstnæring og vil arbeide for å støtte de bedriftene som jobber med dette i dag og stimulere til nyetableringer.

Frie samfunn har gode fellesskapsløsninger og et sosialt sikkerhetsnett for alle. Venstre ønsker derfor gode, offentlig finansierte velferdstjenester. Venstre vil prioritere mer til dem som trenger det mest. Vi ønsker at kommunen skal ta i bruk ny velferdsteknologi; teknologi som understøtter og forsterker brukernes trygghet, sikkerhet, mobilitet, samt muliggjør økt fysisk og kulturell aktivitet. Det finnes store muligheter for innovasjon i helse- og omsorgssektoren.

Vi ønsker å gi beskyttelse for de som trenger det mest. Venstre er for å bosette flyktninger i kommunen. Vi må ha som mål av oss å ta vår naturlige andel i forhold til vårt folketall.

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

Venstre vil ha en god offentlig skole som gir alle like muligheter til kunnskap, til å ta i bruk sitt potensial og til å bidra i samfunnet uavhengig av bosted, sosial og kulturell bakgrunn.

Skolens viktigste oppgave er å gi den enkelte elev et best mulig kunnskapsnivå, gode grunnleggende ferdigheter og tro på egne evner. En hovedoppgave er å forbedre kvaliteten i kunnskapsformidlingen. Læreren er den viktigste faktoren for god læring. Tilpasset undervisning for alle elever er målet. Styrkingstimene må økes.

For å sikre den enkelte elev en best mulig helhetlig ivaretagelse og god skolehverdag, trenger skolen flere faggrupper for å støtte og veilede eleven utover det rent faglige

Om Venstre

Venstre er uavhengig av særinteressene i arbeidslivet. Fellesskapets beste legges til grunn. Sentrale administrative posisjoner i kommunen bør være gjenstand for kontinuerlig revisjon fra de folkevalgte i et lokaldemokrati. Venstre vil derfor at rådmann og kommunalsjefer skal ansettes på åremål.

Kommunen skal være en attraktiv og interessant arbeidsplass. Vi skal vise våre ansatte tillit og ansvar, uten detaljstyring. Vi ønsker mer offentlighet, ethvert unntak skal begrunnes. Vi står for åpenhet. Vi tror på bred deltakelse.

Miljø- og klima er vår tids aller største utfordring. Dette må vi løse nå, det er umoralsk å la våre barn og barnebarn arve disse problemene.

Mange næringslivsaktører ligger foran det offentlige i endringsvilje som gjelder miljø, fordi det lønner seg. Venstre går foran og viser vei i miljøsaker. Vi har den beste miljøpolitikken!

Venstre vil ha et nært samarbeid mellom kommunene på Nordmøre. Kristiansund og Averøy er allerede et etablert felles bo- og arbeidsmarked. Kommunene skal samarbeide om langtidsplaner for arealbruk, kultur og næring.

Lokaldemokrati og folkestyre

Vi vil innta en ombudsrolle og beskytte enkeltpersoners og gruppers interesser og rettigheter. Det skal være lett å bli hørt og nå ut med sine meninger. Folkemøter skal gjennomføres i viktige lokalsaker, ikke minst i forbindelse med kommunesammenslåinger.

Venstre vil:

- at avgjørelser fattes i åpenhet, ærlighet og med politisk styring, og ikke på siden av demokratiske prosesser
- at kommunens innbyggerne skal ha tilgang til og kunne bruke Internett. Spesiell oppmerksomhet må gis dem som bor i institusjoner
- ha stemmerett for 16-åringer

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

Kultur, mangfold og humanitet

Norge er i dag en nasjon hvor befolkningen er sammensatt av folk fra mange forskjellige kulturer og der folk har ulik etnisk bakgrunn. Kristiansund har en befolkning som gjenspeiler dette mangfoldet.

Vi er alle verdensborgere. Det danner bakgrunnen for vår holdning og vår politikk både i forhold til utdanning, velferdstjenester og næringsliv. Og det gir oss et særlig grunnlag for å bruke kunst og kultur som virkemiddel for samhandling mellom mennesker som kommer fra forskjellige nasjoner og etniske grupper.

Venstre mener at kunst og kultur, sammen med en trygg oppvekst for barn og unge i hjem og skole, er grunnsteiner for å utvikle oss som humane individer som vil våre medmennesker vel. Dette er gjennomgripende i Venstre sin politikk.

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

2. Natur, miljø og klima

«Grønn omstilling gir nye muligheter»

Å ta vare på naturen; jord, luft, vann og det biologiske mangfoldet, er avgjørende for vår eksistens. Vi har jorda til låns fra våre barn. Ingen kan gjøre alt, men alle kan gjøre noe. Vi kan ikke stole på at «noen andre» løser våre miljøproblemer, vi har alle et personlig ansvar.

Venstres mål er et samfunn der ressursene forvaltes balansert og bærekraftig til beste for oss som lever nå – og for framtidige generasjoner. En omstilling er krevende, men gir nye muligheter. I en verden hvor miljøproblemene blir tydeligere, vil bedrifter som finner nye bærekraftige løsninger, bli morgendagens vinnere.

Verdens klimautfordringer krever et grønt skifte, og Kristiansund Venstre ønsker at kommunen skal gå foran. Vi må redusere klimautslipp og identifisere nye grønne næringer.

En grønn by er ikke forenlig med stadig økende biltrafikk. Venstre mener at det må satses på økt kollektivtransport, rushtidsavgift og tilrettelegge for bruk av sykkel.

Sentrum må tilrettelegges for rekreasjon med gode bomiljø. Torg og parker rustes opp

Venstre vil

- prioritere tiltak som begrenser bilbruk framfor tiltak som fremmer bilbruk
- etablere flere ladestasjoner for elbil
- at friarealer sikres. Terskelen for omregulering av friarealer må være høy
- at ny boligbygging fortrinnsvis skjer ved boligfortetting og i regulerte felt, ikke ved å legge beslag på friområder.
- at Remlan bevares og at tilliggende næringsareal tilpasses friområdet
- ha miljøfyrtårnsertifisering av kommunale virksomheter
- at områder som i dag er gjengrodd av granplanting fra de store planteaksjonene må ryddes
- sette strenge miljøkrav ved innkjøp av produkter og tjenester, spesielt for nye transportmidler som anskaffes i kommunen
- oppfordre frivillige til å danne miljøkorps som bistår med å holde byen ryddig

Energi

«Olje- og energiutvalget skal lage en plan for framtidens bærekraftige energiforsyning»

Kristiansund Venstre vil at Kristiansund kommune skal bli et senter for energi og fornybar energisatsning. En viktig oppgave for Olje- og energiutvalget er etablering av kunnskapsarbeidsplasser innen fornybar energi som havstrømmer, bølger, sol og vind. Olje- og energiutvalget skal lage en plan for framtidens bærekraftige energiforsyning til Kristiansund og regionen. Erfaringsutveksling mellom oljeindustri og nye grønne næringer må stimuleres.

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

«Klimaendringer, økte nedbørsmengder og byfortetting med mange tette flater, vil gi problemer med overflatevann og press på teknisk infrastruktur. Venstre ønsker å innføre «Blågrønn faktor» i bygge- og reguleringsaker for å tilrettelegge for naturlig avløp for opptak av vann .»

«Blågrønn faktor» er et hjelpemiddel som kommunen kan bruke i byggesaker. Økte mengder overflatevann vil medføre skader og behov for utbygging av kommunens vann- og avløpssystemer. Blågrønn faktor har en rekke fordeler:

- Dempe skadene fra kraftigere og mer nedbør
- Gode løsninger for bærekraftig overvannshåndtering
- Fremmer økologiske og estetiske kvaliteter
- Utvikler jordsmonnet
- Forbedrer mikroklima, vann- og luftkvalitet
- Legger til rette for bedre uterom med mer vegetasjon og beplantning

Venstre vil

- stimulere til erfaringsutveksling mellom oljeindustri og nye grønne næringer
- ha næringslivet med på en vridning mot miljøteknologi
- være pådriver for utbygging av landstrøm til båter ved kai, spesielt i indre havn
- tilrettelegging for fjernvarme
- at det etableres et sjøvarmeanlegg i Kristiansund. Sjøvarmeanlegget kan bidra til vesentlig lavere energiforbruk i bygningsmassen i sentrum av Kristiansund
- at alle nye kommunale bygg skal bygges med høy energieffektivitet, tilsvarende energistandard A
- ha fokus på energisparing og inneklima i alle offentlige bygg
- innføre blågrønn faktor for alle byggeprosjekter
- ha en mer miljøvennlig havbruksnæring

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

Et levende sentrum, havnebassenget er hjertet i byen vår

«Kristiansund Venstre vil øke avgangene med Sundbåten på lørdager, kvelder og i rushtiden»

Vi er opptatt av byutvikling og nærhet til borgerne. Vi vil ha en grønn by. Venstre vil at Kristiansunds byrom skal romme et mangfold av næringer hvor det er naturlig å handle lokalt. Vi vil satse på byutvikling i sentrum. Sundbåten er Kristiansunds «bybane», og må drives etter nye mål for kollektivsatsing.

Venstre vil

- ha en Miljøpakke for transport i by som gjelder bil, båt, kollektivtrafikk og syklende
- ha servicefunksjoner, tilrettelagte og trivelige byrom og samlingspunkter i alle bydeler
- øke avgangene med Sundbåten på lørdager, kvelder og i rushtiden
- sette opp sykkelstativer
- ha effektiv parkering som regulerer tilgangen til bykjernens gater og som stimulerer sentrum
- ha åpne grøntarealer og byparker
- oppmuntre til vedlikehold av private hager
- ta vare på parktrærne og utføre regelmessig helsesjekk av eldre trær

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

3. Oppvekst

Barn og unges rettigheter til gode oppvekstsvilkår er beskrevet i FN sin barnekonvensjon som Norge har underskrevet. Venstre vil se til at kommunen følger opp denne i beslutninger som direkte eller indirekte gjelder barn og unges ve og vel.

Venstre har sterkt engasjement for gode oppvekstmiljø, fritidsaktiviteter og forebyggende helsetiltak for barn og unge, der også skole, barnehager og barneverntjenester ses i en helhetlig sammenheng. Samferdsel, helsetilbud, kulturtilbud, tilgang til gode friluftsområder og å ta vare på miljøet er viktige for barn og unge.

Byrom som torg og åpne plasser er viktige steder for alle å møtes. Kontakt mellom generasjoner må vektlegges når løsninger skal velges i byutviklingssammenheng.

Barn må sikres lekemuligheter i nærmiljøet der de bor og oppholder seg. I arealdisponeringer må det derfor sikres uteområder som gjør at naturen fremdeles blir en del av arenaen for lek, både i boligområdene og for skole og barnehager.

Organisert idrett er viktig i helsearbeidet. Vi ønsker redusert kommunal leie for barneidrett.

Barn

Venstre vil

- ha trafikk sikre skoleveier
- legge ned det regionale nivået av det statlige barnevernet, Bufetat, og overføre oppgaver og ansvar til den kommunale barnevernstjenesten
- sette fokus på nær-natur ved å sikre turområder i nærmiljøet som er tilgjengelig i gang- og sykkelavstand
- sikre lekeplasser som gir rom for lek både med lekeapparater og frilek
- ha nok plasser å tilby for alle som har rett på barnehageplass
- ha leketilbud for alle de som velger ikke å gå i barnehage, gjerne ved frivillige organisasjoner
- at private barnehager skal kunne gi utbytte til sine eiere
- at kommunen legger til rette for gjenbruk av idrettsutstyr gjennom Gjenbrukshallen
- at alle barn i alderen 6-16 år skal kunne delta i fysisk aktivitet, spesielt ressursvake familier skal kunne bruke aktivitetskort også i for deltakelse i idrettslag

Ungdom

Barn og unge må ha mulighet til å skape sin egen frivillighet og til å organisere sin egen ungdomskultur. Kommunen har en offensiv satsing på kultur til barn og unge, men barne- og ungdomskulturen har fått ta for liten del i det løftet resten av kulturlivet har vært med på.

Ungdom må få tilgang til egnede lokaler for egenorganisert aktivitet. Kollektivtransport må være tilpasset ungdommens reisebehov.

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

Barnehager

God barnehagedekning er en forutsetning for skape bolyst. Når barn og unge sikres en god oppvekst i kommunen, vil det også være en viktig faktor for at de etter endt utdanning ønsker å komme tilbake til Kristiansund.

Barnehagene er viktige for familier som ikke har så stort nettverk. Antall minoritetsspråklige barn i barnehagen øker på landsbasis. Det gjelder også for barnehagene i Kristiansund. Barnehagene er en viktig arena for vellykket integrering.

Venstre mener at private barnehager fortsatt må ha anledning til å ta ut utbytte. Skal vi opprettholde dagens barnehagedekning, er vi avhengige av private barnehager.

Skole

«Skolens viktigste oppgave er å gi den enkelte elev et best mulig kunnskapsnivå, gode grunnleggende ferdigheter og tro på egne evner»

Venstre vil ha en god offentlig skole som gir alle like muligheter til kunnskap, til å ta i bruk sitt potensial og til å bidra i samfunnet uavhengig av bosted, sosial og kulturell bakgrunn. Skolens viktigste oppgave er å gi den enkelte elev et best mulig kunnskapsnivå, gode grunnleggende ferdigheter og tro på egne evner. For å bevare og videreutvikle et liberalt demokrati er det avgjørende at våre elever utvikler evnen til selvstendig tenkning, nysgjerrighet, kreativitet og kritisk vurdering.

For Venstre er det viktig at elevene gjennom skolen skal få et mangfold av kunnskap og ferdigheter, og ha muligheten til å oppleve mestring. Skolen må gi eleven mer enn matte, norsk og engelsk. Praktiske og estetiske fag er for mange det som gir eleven inngang til mestring..

Om skole og undervisning

En hovedoppgave er å forbedre kvaliteten i kunnskapsformidlingen. Læreren er den viktigste faktoren for god læring. Tilpasset undervisning for alle elever er målet. Styrkingstimen må økes.

Alle elever trenger å bli sett ut ifra sin motivasjon og sine ferdigheter uansett evner. Elever skal gis utfordringer fra sitt ståsted, både de flinke, de som greier seg passe godt og de som trenger litt ekstra støtte og motivasjon.

Likeverd gjelder alle uansett ferdigheter!

For elever med lærevansker kan et godt læremiljø med en lærer som har kompetanse og tid nok til å se eleven, være det som trengs. For andre er spesialundervisning avgjørende for kunnskapstilnærming. Elever med flerspråklig bakgrunn må sikres tilfredsstillende opplæring. Utveksling av og opplæring i kunst og kulturuttrykk er svært viktig i integreringsarbeid.

Om evaluering av kvalitet i skolen

Dokumentasjon er nødvendig for å sikre at kvalitet i skolen oppnås i henhold til Opplæringsloven og for å ivareta barn og unges rettigheter, og det samme for de ansatte. Mengden dokumentasjon skolen pålegges må være i tråd med den nytte det gir elev, lærer, foresatte og skoleeier.

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

Helhetlig skoledag

For å sikre den enkelte elev en best mulig helhetlig ivaretagelse og god skolehverdag, trenger skolen flere faggrupper for å støtte og veilede eleven utover det rent faglige. SFO er viktig for barna for å gi dem en trygg arena for lek og læring også etter den ordinære skoletiden. Kulturskolen og idrettslagene kan med fordel legge sine tilbud inn i SFO-tiden.

Venstre vil

- arbeide ut ifra en tro på at trygg oppvekst, gode holdninger og godt læringsmiljø sikres ved høy kvalitet på lærere og skolebygninger
- ha fokus på lærerens kompetanse og holdninger da de er viktigst for å få til god undervisning
- lytte til hva både lærere, elever og foresatte mener gir en god skole, både faglig og sosialt
- ha tydelige lokale målsetninger i skole og barnehage
- ha null-toleranse for mobbing
- at alle skal lære å svømme
- ha et aktivt forebyggende arbeid mot rus
- ha flere tilbud i samarbeid mellom kulturskolen og grunnskolen
- ha SFO med et rikt innhold og aktiviteter som blant annet kulturskole og idrettsskole
- øke styrkingstimene i grunnskolen og mer frie ressurser
- ha nok ressurser til innføringsklassene for ny-tilflyttede elever med fremmedspråklig bakgrunn, både på barne- og ungdomstrinnet
- gi god norskopplæring til fremmedspråklige barn og unge
- ha mangfold i utveksling av kunst- og kulturuttrykk for økt forståelse mellom ulike kulturer
- styrke estetiske og praktiske fag ved å sikre kompetanse hos lærer
- sikre at kvalitet i grunnskolen blir evaluert og resultater fulgt opp
- følge opp at intensjonen med evaluering ikke forsvinner i byråkrati
- at lærerens kompetanse prioriteres ved ansettelse og videreutdanning
- senke terskelen i grunnskolen for at elever som sliter med lesing, skriving og regning kan få ekstra oppfølging. Tidlig hjelp gir gode resultater for den enkelte elev
- å videreutvikle «Levende Vågen»

Videregående skole og Høgskoletilbud

Kommunen har ansvar for grunnskoletilbudet, skoletilbudet etter dette er et fylkeskommunalt og statlig ansvar. Kommunen skal være en pådriver for å sikre gode og fremtidsrettede tilbud også i videregående skole og høgskole i vår region.

Venstre vil

- ha høgskoletilbud i flere fag

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

- at høgskoletilbud innen kunst- og kulturfag utvikles i Kristiansund
- at fagskolen i maritime fag videreutvikles, herunder maritime fag, oljerelaterte fag og helse- og sosialfag
- videreutvikle «Beredskap» som studieretning på høgskolesenteret

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

4. Helse- og sosialtjenester

Frie samfunn har gode fellesskapsløsninger og et sosialt sikkerhetsnett for alle. Venstre ønsker derfor gode, offentlig finansierte velferdstjenester. For Venstre er god kvalitet på tjenestene viktigere enn hvem som utfører dem; det offentlige selv, private eller ideelle aktører.

Venstre vil prioritere mer til dem som trenger det mest. Velferdssamfunnet er for Venstre mer enn velferdsstaten. Offentlige velferdstjenester kan aldri erstatte nærhet og omsorg i frivillige fellesskap, familie og nærmiljø. I et liberalt velferdssamfunn er det samspill mellom stat, kommuner, det frivillige fellesskap og den enkeltes personlige ansvar overfor sine medmennesker som skaper trygghet og forankring.

Samhandlingsreformen skal flytte flere tjenester nærmere der folk bor, få ulike ledd i helsetjenesten til å jobbe bedre sammen og forebygge framfor å reparere. Dette krever stor innsats både faglig, materielt og økonomisk. Vi forutsetter at det gis økonomi fra staten til å løse de oppgavene kommunen nå er pålagt. Vi vil at helsetilbudet i kommunen ivaretar innbyggernes behov både med hensyn til behandlende og forebyggende tjenester.

Nyskaping og innovasjon i helsevesenet vil først og fremst skje i samspillet mellom de kommunale omsorgstjenester og det sivile samfunn, med familie, venner og frivillighet, ideelle organisasjoner og andre virksomheter.

Kristiansund i en årrekke hatt vesentlige levekårsutfordringer som har gitt ulike helsemessige, sosiale problem og behov i deler av befolkningen. Vi vil jobbe for å redusere sosial ulikhet i kommunen vår. Alle skal ha like muligheter til å oppnå god helse og gode levekår.

I tida fremover må vi styrke Kristiansund sykehus med døgnåpen drift alle dager hele året for barneavdeling, føde- og akutttilbud, og med medisinsk og kirurgisk avdeling. Finansiering av nytt felles sykehus for Nordmøre og Romsdal må ikke forringe tilbudet ved Kristiansund sykehus.

Pleie og omsorg

«Helhetlig pleie- og omsorgstilbudet gir bedre kvalitet og bedre økonomi»

Flere fagutdannede helsearbeidere, økt spesialisering og et mer helhetlig pleie- og omsorgstilbudet, gir bedre kvalitet og bedre økonomi. Venstre vil prioritere videre utbygging innen hjembaserte tjenester og heldøgns-bemannede omsorgsboliger og satse på forebyggende helse.

Helsetjenesten i kommunen må styrkes med flere fagutdannede slik at tverrfaglig kompetanse er sikret for pleie, omsorg, aktivisering og rehabiliterende tjenester.

Venstre ønsker en utbygging av botilbud og tjenester som er i samsvar med tankegang til «omsorgstrappa», tjenestetilbudet strekker seg fra mindre hjelpebehov (lavterskeltilbud) og til et omfattende hjelpebehov.

Hjemmetjenesten må styrkes, med stor vekt på hverdagsrehabilitering.

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

Venstre vil

- kjempe for at dagens sykehus tilbud ikke blir bygd ned
- sikre et godt spesialisthelsetilbud i kommunen og regionen
- sikre tilstrekkelig helsesøster- og jordmor-ressurs i kommunen
- sikre trygg svangerskapskontroll og barselomsorg etter utskrivning fra sykehus
- styrke det forebyggende helsearbeidet i ungdomsskolen ved å øke helsesøstertjenesten og fysioterapitjenesten, og sikre kompetanse på psykisk helse
- at kommunen skal ta i bruk ny velferdsteknologi; teknologi som understøtter og forsterker brukernes trygghet, sikkerhet, mobilitet, samt muliggjør økt fysisk og kulturell aktivitet
- gi beskyttelse for de som trenger det mest. Venstre er for å bosette flyktninger i kommunen
- at det i helsetjenesten må legges vekt på lederkompetanse og faglig utvikling
- jobbe for at eldre får en trygg alderdom
- hjemmetjenesten må styrkes, med stor vekt på hverdagsrehabilitering
- at mennesker med demens må gis et målrettet tilbud for vurdering, behandling og aktivisering i hjemmet og i institusjon
- ha fokus på helsetilbudet til unge voksne
- oppfordre til at folk går og sykler til jobb og skole
- jobbe for å redusere støy nattestid fra båttrafikk/kaier
- følge opp revidert plan for pleie og omsorg
- videreutvikle rehabiliteringstjenesten
- jobbe for tettere samarbeid mellom offentlige og frivillige organisasjoner om tjenester til mennesker som trenger praktisk bistand og aktivisering
- satse mer på psykisk helsevern, både forebyggende og behandlende, spesielt for ungdom
- satse på rusbehandling ved å gjenopprette "Ruspolitisk utvalg" og revidere Ruspolitisk plan
- bekjempe fattigdom og helseproblemer spesielt hos barn og barnefamilier
- sikre et bredt helsetilbud og en god miks innen sykehjem, avlastning, rehabilitering, dagsenter, hjemmetjenester og tilrettelagte boliger
- gi hjemmeboende og eldre i sykehjem en allsidig hverdag med aktivitet, fysisk utfoldelse og opplevelser
- at funksjonshemmede og deres familier får nødvendig bistand
- at helsetilbud må være tilpasset ulike brukergrupper; livsfaser og funksjonsnivå
- jobbe for bedre vilkår for funksjonshemmede i alle aldre
- øke antall psykologer i kommunen
- videreutvikle frivilligsentralen
- sikre Kriesenteret
- sikre voldtektsmottaket
- ha internett-tilkobling til beboerne på alle institusjonsplasser

5 Nærings- og regionutvikling

«Vi skal skape vekst for regionen gjennom samspill mellom private og offentlige aktører. Kristiansund må tilføres flere statlige arbeidsplasser»

Videre vekst for Kristiansund skapes gjennom samspill mellom private og offentlige aktører. Kristiansund har svært få statlige arbeidsplasser i forhold til vårt folketall, Ålesund har 68% flere arbeidsplasser per 100 innbyggere, Molde ca. 127% flere. Dette tallet vil dramatisk forverre seg i vår disfavør ved å bygge nytt fellessjukehus på Hjelset. Nye arbeidsplasser skal skapes utfra våre beliggenhet, kompetanse og naturressurser.

Grønn vekst skal vise vei for framtidens næringsliv for alle de bedrifter som vi ennå ikke kjenner. Kristiansund Venstre vil jobbe for at Kristiansund skal en være en motor for samhandling og nyskaping på hele Nordmøre. En fremtidsrettet næringspolitikk må være tuftet på økt satsing på utdanning, forskning, fornybar energi, kommunikasjoner, kultur, reiseliv, bomiljø, god arealtilgang og et miljøbevisst næringsliv.

Grønn vekst bruker naturens ressurser uten å ødelegge dem, den gjenbraker mest mulig gjennom ny teknologi og nyttiggjør seg biokjemiske prosesser som gir en ressursutnyttelse langt over dagens nivå.

Kristiansund kommune vil være et naturlig nav for kommunesektoren på Nordmøre. Vi skal være Nordmøres servicehovedstad.

Kristiansund Venstre mener kampen de neste fire år vil stå rundt den akselererende sentraliseringen av offentlige tjenestetilbud som høyskole/universitet, politi og sykehus.

Vi vil skape attraktive regionssentre og bolyst. Det må være attraktivt å etablere virksomhet i og rundt regionsenteret. For å bidra til flere kompetansearbeidsplasser i byen og regionen rundt, må det etableres et varig høyskoletilbud med campus i Kristiansund.

Dagens fylkeskommune er ikke tilpasset framtidens utfordringer og må endres. Fylkeskommunens fremtid bør vurderes etter at den nye kommunestrukturen er på plass.

Et dynamisk næringsliv og samfunn trenger både arbeidsskapere og arbeidstakere. Venstre vil arbeide for et godt næringsklima i byen og regionen, ikke minst for nye vekstbedrifter. Vi skal tiltrekke oss folk med kompetanse og arbeidslust, og som har evne til å se nye muligheter og nye markeder. Dette er avgjørende for å skape framtidsrettede arbeidsplasser og arbeid til folk, og for å sikre inntekter til et bedre velferdstilbud.

Kommunen er selv en betydelig næringsaktør, gjennom store innkjøp, vedlikehold og som arbeidsgiver. Vedlikeholdet av offentlig infrastruktur må bedres betydelig, og det må jobbes regionalt og statlig mot felles programmer for å fjerne etterslep. Kommunen må bli flinkere på å rekruttere og følge opp lærlinger og studenter i praksis. Kristiansund kommune skal være enkel og forutsigbar for næringslivet.

Venstre vil

- at grønne næringer skal være satsingen basert på fornybare ressurser
- at Kristiansund og nabokommunene skal tenke helhetlig over kommunegrensene i næringspolitikken
- profilere Kristiansund med omegn som et «Beredskaps-, Service- og Logistikk-senter» for midt-norsk sokkel
- ha et nettverksforum mellom kommunen, næringslivet og utdannings- og forskningsinstitusjonene

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

- sikre tilgang til areal for næringslivet med minst mulig miljøbelastning
- benytte den kompetansen som finnes innen olje- og gassnæringen i regionen for knoppsyting og næringsutvikling
- legge til rette for at olje- og gassektoren kan levere energi som er mindre miljøbelastende
- ha en større satsing på fornybar energi og havbruk i byen og regionen
- legge til rette for etablering av flere kunnskapsbedrifter basert på en stolt industrihistorie
- utnytte potensialet som ligger i kultur- og reiselivsnæringen i byen og regionen
- ha økt satsing på næringsutvikling basert på kultur
- styrke næringslivets rolle i skole og utdanning
- utvikle samarbeidet mellom Operaen i Kristiansund og NTNU
- at fagskoletilbudet skal sikres og utvikles i Kristiansund til beste for næringslivet i regionen
- legge til rette for organisert utleie av jord til parselhager på Freiøya
- bevare produktive jordbruksarealer
- fremme lokalprodusert mat
- ha flere trainee- og lærlingeordninger
- arbeide for å etablere et nasjonalt beredskapssenter med operasjonssentral og utdanning i Kristiansund
- ha større fokus på energiøkonomisering gjennom vedlikehold og oppgradering av linjenett og bygninger
- ha en kommunal sektor med vilje til kunnskapsbasert nytenking
- arbeide for at Kristiansund gjenoppretter sin posisjon som sjømat- og klippfiskbyen, i samarbeid med Averøy, Aure og Smøla
- ha flere plasser i gjestehavn for småbåter
- arbeide for mer handelsaktivitet i sentrum
- vurdere stipendordninger for dem som ønsker å etablere studentbedrifter
- at alle ungdomsskoler i Kristiansund skal ha tilbud om årlige elevbedrifter for alle i 9. eller 10. Klasse for å stimulere entreprenørskap

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

6. Kultur

«Den skapende kulturbyen bygges med engasjement, vidsyn og toleranse»

Venstre vil ha arenaer der ulike aldersgrupper og folk med ulik bakgrunn møtes og samhandler. Dette er viktig for å lære av hverandre og for å bli bedre kjent. Arenaer for fotball og annen idrett er viktig både i kultursatsing og byutvikling.

Parker, åpne plasser og idrettsanlegg er viktige aktivitetsområder som må videreutvikles i tråd med voksende befolkning, fortetning boliger, økende antall eldre og kunnskap om grønntområders betydning for klima og sosial sameksistens.

Vi ønsker omkamp om Idrettsplassen. Det er viktig å beholde en grønn oase og aktivitetsplass i sentrum som del av et godt bomiljø for fremtiden. Den skal være for alle; for eldre og unge, for uorganiserte, og organiserte. Hagelag, skoler, rehabiliteringstilbud, beboerne i området.

Renoveringen av Atlanten Idrettspark må igangsettes. Vi mener at kommunen må se på ulike finansieringsløsninger for å få dette til.

Det nye kulturhuset som er planlagt for opera, museum, bibliotek, kulturskole og frivillige må realiseres. Scene for rytmisk musikk må sikres. Venstre vil at det vurderes om rytmisk musikk kan inngå i planene for nytt kulturhus.

Vi ønsker en utredning av verdiskapningen i kulturliv og kulturnæringene og ringvirkningene for kommunen og regionen. Kultur skaper verdier.

Venstre vil

- bygge et nytt kulturhus som skal løfte Kristiansund som kulturby. Vi skal kunne ta imot alle turneer og samtidig skape egne, storslåtte forestillinger
- at kulturhuset skal være et aktivitetshus for brukere inne ulike kulturuttrykk, for folk i alle aldre, profesjonelle og frivillige utøvere, og for publikum
- at idrettsanleggene ved Atlanten må samordnes for best mulig miljømessig og effektiv drift
- ha et stort og brukervennlig bibliotek med lange åpningstider med moderne kunnskapsformidling
- at Nordmøre museum sikres tjenlige lokaler, både til utstillinger, aktiviteter og bevaring
- at museets anlegg i Vågen sikres videre drift uavhengig av plassering av nybygg for Stiftelsen Nordmøre museum
- at Vågen tas vare på som bydel med kystkultursenter, rekreasjonsområde og bomiljø, og ikke blir en trafikkmaskin
- at kulturminnevern ligger til grunn for videre utvikling av Vågen
- tilbakeføre grøntarealet ved nedre del av Sykehusbakken som park
- at eksisterende parkanlegg, store og små, fortsatt blir grøntanlegg der det primære hensyn er klima, biologisk mangfold og estetikk
- at lekeplassene i hele kommunen tas vare på og sikres, gjerne i samarbeid med velforeninger og andre frivillige
- at det etableres en hundeslette der hunden kan løpe fritt under kontroll av eier

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

- supplere by- historieverket med et digitalt by-leksikon
- ta vare på vår skipsfartshistorie
- ha en velholdt Dalen gård
- sikre god drift av Viken gård
- ta et krafttak for vedlikehold av Kirkelandet kirke som er et monument over gjenreisningsbyen og arkitektonisk dristighet
- ha gode orgler i Kirkelandet kirke og gravkapellene
- at grøntarealene langs Langveien skal beholdes
- lage en verneplan for historiske gravminner
- støtte opp om frivillig arbeid og private alternativer som bidrar til mangfold på alle sektorer
- at idrettsanlegg opprettholdes spredt i kommunen samtidig som det foretas en særlig satsing på idrettsanlegg i Atlantenområdet
- lage en aktivitetspark og nærmiljøanlegg på Idrett. Deler av Idrettsplassen brukes til eksempelvis parsellhage, skolehage og ballbaner for uorganiserte, og aktiviteter spesielt rettet mot fysisk aktivitet for eldre
- legge til rette for terrengsykling, ridning og ski på Prestmyra
- ha en plan for utvikling av bygningsmassen på Goma sentrum og Innlandet, og av friområdene på Freistranda, Remlan og Skorpa
- at alle skal ha turområder tilgjengelig via trafikksikker vei der de bor
- tilrettelegge for aktivitet, grilling og lek i Folkeparken
- etablere en årlig pris – Skifersteinen – som gis til en huseier som gjør en ekstra innsats for å ta vare på byens gjenreisningsarkitektur
- bevare arkitektur fra ulike tidsepoker
- at «Forum for kultur og næring» videreutvikles som viktig arena for nettverksbygging, der man inspirerer og støtter hverandre for nyskaping og videreutvikling
- bidra til å sikre lokaler for rytmisk musikk, gjerne ved private initiativ
- støtte etablering av et profesjonelt kammerorkester
- videreutvikle Kristiansund Kirke Kunst Kulturfestival og -akademi
- at musikkterapeut ansettes for tilbud til unge og eldre med psykisk funksjonshemming og til demente
- at kulturskolens drift og videreutvikling sikres
- at regionalt kultursamarbeid videreutvikles
- ha en egen kommunal kultursjef
- at restene av sundbåten Lyn fjernes. Sundbåten Rapp sikres som flytende veteranfartøy
- at Vardetårnet holdes åpent om sommeren
- sikre at Tahitiscenen ikke blir ombygd til andre formål
- tilbakeføre Festivitetten til opera- og konsertformål. Det betyr mørke vegger i salen og bedre stoler for publikum

7. Samferdsel

«Kristiansund Venstre vil ha et nettverk av grønne sykkelstier til transportsykling fra Frei til Innlandet, fra Karihola til sentrum, rundt Nordlandet og på tvers av Gomalandet»

Venstre er opptatt av et godt kollektivtilbud og miljøet vårt. Derfor vil vi ha en by- og tettstedsutvikling som gir bilfrie områder som torg og andre åpne plasser der folk kan møtes.

Vågen er et kystkultursenter med nasjonale kvaliteter. Mellemværftet skal ikke trues av ytterligere veiutbygging.

Det må satses videre på *Kystekspresen* mellom Kristiansund og Trondheim. Kystekspresen er viktig for å utvikle samkvem og samarbeid mellom de to byene, samtidig som denne båttransporten har stor betydning for samarbeidet mellom kommunene på ytre Nordmøre og ytre Sør-Trøndelag.

Strekningen *Trondheim – Halså – Kristiansund* må bli **MILJØVEIEN**. Venstre vil ha infrastruktur for hurtiglading av el-biler med en kapasitet som tåler en betydelig økning av antallet el-biler

Et godt flytilbud til og fra Kvernberget er av stor betydning for bolyst og for tilflytting til Kristiansund og omegn. Flytilbudet må være så attraktivt at regionen kan tiltrekke seg nye etableringer og at regionen kan utvikle seg videre som reiselivs- og kulturdestinasjon. Bedre forbindelser må videreutvikles til og fra Oslo, Bergen, Stavanger og Trondheim, med videre forbindelser til og fra Nordland. Sammen med trygging av helikopterbasen på Kvernberget, vil bedre flyforbindelser være et viktig bidrag til videreutvikling av eksisterende nærings- og samfunns-liv.

Bypakken legger opp til en omfattende utvidelse av veinettet: 4-felts vei inn til byen, 2 tunneler og ny Nordsundbru. Dette skal finansieres av bompenger. Statens andel skal gå til gang- og sykkelvei samt til å legge bedre til rette for kollektivtransport, noe som betyr en del utbedringer av veisystemet for biltrafikken.

Venstre mener at det ikke er behov for bypakken slik den er skissert, og at omfanget kan sterkt reduseres. Vi sier nei til bompenger, men ja til rushtidsavgift. Sammen med statens andel i bypakken vil dette finansiere gang- og sykkelveier og bedre kollektivtilbud. Videre må vi sørge for at bomiljøer ikke ødelegges av trafikk og vi må finne en god løsning blant annet for beboerne i Melkvikan.

For å styrke vår rolle som regionsenter, må vi ha gode kommunikasjoner mot våre omland. Derfor støtter vi «Snarveien» over Averøy. Det er også viktig at det finnes gode bussforbindelser til bl.a. nabokommunene Averøy, Gjemnes og Tingvoll.

Redaksjonen avsluttet 13. august 2015

Venstre vil

- si ja til den delen av Bypakken som gjelder satsing på kollektiv, gang- og sykkelveier med egne traseer for transportsykling
- ha omlegging av innfartsveien over Freiøya og utredning av avlastning over Innlandet til Bolga
- ha en sikrere veikryssing for fotgjengere ved Kiwi Rensvik og på Rensvikholmen
- at det ved valg av veiløsninger blir avsatt tilstrekkelig areal for innfartsparkering for bil og sykkel ved knutepunkt for offentlige transportmidler, for holdeplasser og for sammenhengende gang- og sykkelveinett
- at hele kommunen skal ha et velfungerende kollektivtilbud hver dag
- at venteskurene skal ha lys, benker og godt synlig ruteopplysning
- at sundbåtens avganger økes og korresponderer bedre med buss
- at helikopterbasen i Kristiansund styrkes
- at byen og omlandet får flere ladestasjoner for elbil
- ha rask oppbygging av infrastruktur for hydrogen- og biodrivstoff
- ha et velfungerende gang- og sykkelveinett som sikrer skoleveiene, og der spesiell oppmerksomhet gis Atlanten idrettsanlegg og de tre skolene i området
- ha fast dekke, vedlikehold, feiing av grus og snørydding på alle gang- og sykkelveier
- arbeide for gode kollektivtransporttilbud med vårt omland
- at strekningen Bud – Kristiansund - Veidholmen bygges ut som en **GRØNN** turistvei med gang- og sykkelveier
- støtte realisering av «Snarveien» over Averøy
- at gjenværende kommunale grusveier legges med fast dekke
- arbeide for at Kristiansund/Nordmøre videreutvikles som nasjonalt havneknutepunkt
- at god bredbåndsdekning skal være en selvfølge i hele storkommunen
- at innfartsveien må være tilrettelagt for syklist, gående og kollektivtransport slik at trafikken flyter best mulig
- at det legges til rette for at flere kan sykle eller gå til bysentra
- redusere utslipp fra transport
- ha et nettverk av grønne sykkelstier til transportsykling fra Frei til Innlandet, fra Kariholmen til sentrum, rundt Nordlandet og på tvers av Gomalandet
- flere avganger for Sundbåten og prøvedrift av sundbåtrute til Vestbase/Vikan
- ha lavere billettpris på kollektivreiser i byen og nærområdet
- at dagens veinett på Rensvik opprettholdes for syklist og nærtrafikk, selv om innfartsveien legges i tunnel
- utbedre hullete og nedslitte veier, gater og sykkelstier reasfalteres
- ha bedre rutiner for vedlikehold av gatelys
- utbedre Flyplasskrysset